

Sygn. akt IV U 578/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 grudnia 2016r. w S.

odwołania G. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 23 maja 2016 r. oznaczonych numerami (...), znak sprawy (...)

w sprawie G. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe

oddala wszystkie odwołania.

Sygn. akt IV U 578/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 23 maja 2016r. nr 48 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.34 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015r. poz. 1242 ze zm.) oraz art.83 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) stwierdził, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek G. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2010r. do 31 marca 2011r. podwyższa się o 50%. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy podał, iż w/w okresie G. O. wykazał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%, zamiast prawidłowej, wynikającej z stosownego rozporządzenia wykonawczego Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r., 1,73%. Tym samym zasadnym było, na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wskazany w decyzji okres w wysokości powiększonej o 50%.

Decyzją z 23 maja 2016r. nr 49 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art.83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek G. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) w roku

składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2012r. podwyższa się o 50%. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy podał, iż w/w okresie G. O. wykazał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67%, zamiast prawidłowej, wynikającej z stosownego rozporządzenia wykonawczego Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r., 1,73%. Tym samym zasadnym było, na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wskazany w decyzji okres w wysokości powiększonej o 50%.

Decyzją z 6 czerwca 2016r. nr 53 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art.83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek G. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r. podwyższa się o 50%. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy podał, iż płatnik składek przedłożył informację (...) za rok 2014, wg której w roku tym żadna osoba nie została poszkodowana w wypadku przy pracy. Z kolei w dniu 12 kwietnia 2016r. płatnik składek dokonał korekty powyższego dokumentu, zgodnie z którą jedna osoba została poszkodowana w wyniku wypadku przy pracy. Z tego też względu stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie wskazanym w decyzji została wyliczona w wysokości 1,04 %, zamiast prawidłowej 1,56%. Tym samym zasadnym było, na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wskazany w decyzji okres w wysokości powiększonej o 50%.

Odwołania od w/w decyzji złożył G. O. wnosząc o ich zmianę i ustalenie, że w okresach wskazanych w decyzjach nie jest on zobowiązany do opłacania podwyższonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Wskazał, iż błędne ujęcie i płatności składek na ubezpieczenie wypadkowe nastąpiło niezależnie od powoda. Nieprawidłowość ta była skutkiem błędu w interpretacji dokonanej przez księgowego. Nie była zatem efektem umyślnego działania płatnika składek. Powołując się na poglądy wyrażone w orzecznictwie G. O. podał, iż pojęcie „dane nieprawidłowe” nie jest tożsame z terminem „dane nieprawdziwe”. Te pierwsze mogą podlegać korekcie i przyczyna ich podania jest inna niż danych nieprawdziwych. Nałożenie represyjnej stawki wyrażonej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej powinno zależeć od ustalenia winy płatnika składek. W przypadku zaś podania błędnych danych, do którego doszło na skutek zawinienia osoby trzeciej, płatnik składek nie powinien ponosić konsekwencji uregulowanych w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Płatnik składek wskazał, iż niezwłocznie po przeprowadzonej przez organ rentowy kontroli zweryfikował ujawnione błędy składając w dniu 7 czerwca 2016r. wniosek o rozliczenie konta płatnika składek. Kopię tego wniosku płatnik składek dołączył do odwołania (odwołanie wraz z załącznikiem k.1-8 akt sprawy).

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentację zawarte w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji. Organ rentowy podał ponadto, iż płatnik składek nie udowodnił, by przekazał nieprawdziwe dane na skutek błędu księgowego, co uzasadniałoby niezastosowanie sankcji przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.9-13v akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek G. O. od 2008r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) polegającą na produkcji pieczywa oraz świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek- kod (...) (informacja prawna z GUS- akta ZUS tom II k. 21). W ramach tej działalności zgłaszał on stale do ubezpieczenia co najmniej 10 ubezpieczonych. Obsługą księgową płatnika składek do 31 grudnia 2014r. zajmował się zatrudniony na ¼ etatu W. G.. Od 1 stycznia 2015r. obsługę księgową płatnika składek prowadzi A. S..

W wyniku przeprowadzonej u tego przedsiębiorcy w dniach 8,12,13 oraz 15 kwietnia 2016r. kontroli, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił, że wystąpiły nieprawidłowości w naliczaniu i odprowadzaniu przez płatnika składek składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresach od 1 kwietnia 2010r. do 31 marca 2011r., od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2012r. oraz od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r. (protokół kontroli k. 13-17 akt ZUS).

W dwóch pierwszych z wymienionych okresów płatnik składek ustalił i odprowadzał składkę w wysokości 1,67%, zamiast prawidłowej 1,73%. Miało to związek z tym, iż płatnik składek nie przedstawił we właściwym terminie informacji (...) za lata 2009 oraz 2010. Przyczyną powyższego był brak świadomości istnienia obowiązku składania takich informacji. W związku z tym organ rentowy wydał w dniu 23 maja 2016r. zaskarżone decyzje nr (...), w których stwierdził, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek podwyższa się o 50% (decyzje nr (...) z dnia 23 maja 2016r. k.25 i 27 akt ZUS).

Organ rentowy ustalił również, że w okresie od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r. płatnik składek podał do organu rentowego w informacji (...) za 2014r. błędną liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy. W dokumencie tym nie wykazano bowiem żadnych osób poszkodowanych w tego rodzaju wypadku. W rzeczywistości jednak, w okresie zimowym w 2014r. wypadkowi przy pracy uległa i została poszkodowana jedna osoba, tj. G. O.. O tej okoliczności płatnik składek poinformował w korekcie informacji (...) złożonej w dniu 12 kwietnia 2016r. Dane te rzutowały na błędne wyliczenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za ten okres. Płatnik składek obliczył i odprowadzał tę składkę w kwocie 1,04%. Tymczasem wysokość tej składki powinna wynieść 1,56%. Wobec powyższego organ rentowy wydał w dniu 6 czerwca 2016r. zaskarżoną decyzję nr (...), w której stwierdził, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek w okresie od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r. podwyższa się o 50% (decyzja nr (...) z dnia 6 czerwca 2016r. k. 35 akt ZUS, zeznania świadków A. S. k.21v-22 akt sprawy i W. G. k. 28v-29 akt sprawy, zeznania G. O. k. 29 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania G. O. okazały się niezasadne.

Stosownie do treści art.28 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33. Artykuł 29 ust. 1 tej samej ustawy stanowi, iż płatnik składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według (...) ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy wypadkowej, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, któremu Zakład nie ustalił kategorii ryzyka z uwagi na brak obowiązku przekazywania informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6, przez trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe, wynosi tyle, co stopa procentowa określona dla grupy działalności, do której należy. Artykuł 31 ust. 6 tej samej ustawy przewiduje, iż dane, o których mowa w ust. 3 (kategorie ryzyka płatnika składek określonego wskaźnikami częstości:1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem; 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich; 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia), płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności:

- 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2) rodzaj działalności według (...);
- 3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego;
- 4) adres płatnika składek.

W myśl art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej

ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

W sprawie bezspornym było, iż płatnik składek dokonał błędnego obliczenia, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U. z 2013r. poz. 878) w powiązaniu z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 ze zm.). Nie kwestionował on również wyliczeń wysokości składki dokonanej przez organ rentowy. Spornym pozostawała jedynie zasadność zastosowania sankcyjnej stawki w wysokości 150% wynikającej z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej.

W stanie faktycznym zaistniałym na gruncie niniejszej sprawy niewątpliwie doszło do nieprzekazania danych pozwalających na prawidłowe obliczenie kwoty składki na ubezpieczenia wypadkowe. Okoliczność ta wynika z uznanych za wiarygodne dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego jak i zeznań świadków A. S., W. G. jak i zeznań samego płatnika składek G. O.. Odnośnie obu decyzji z dnia 23 maja 2016r., stwierdzić należy, że owo niepodanie danych dotyczy zaniechania w przedstawieniu w stosownym czasie informacji (...) za lata 2009 i 2010. Z kolei nieprzekazanie danych w zakresie objętym decyzją z dnia 6 czerwca 2016r. dotyczyło zaniechania w poinformowaniu o jednym poszkodowanym w wypadku przy pracy. Okoliczności te stanowiły przesłankę pozwalającą na zastosowanie w sprawie normy wyrażonej w art.34 ust. 1 ustawy wypadkowej.

Zdaniem Sądu, organ rentowy prawidłowo zastosował powyższy przepis pozwalający na nałożenie sankcyjnej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. W ocenie Sądu, płatnik składek nie miał zamiaru podać nieprawidłowych danych w celu obniżenia wysokości należnej składki wypadkowej. Przytoczone przez płatnika składek rozważania dotyczące relacji pomiędzy pojęciami „nieprawidłowe a nieprawdziwe dane” nie powinny mieć jednak większego wpływu na wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Przepis art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej przewiduje dwie przesłanki jego zastosowania: „nie przekazał danych” lub „przekazał nieprawdziwe dane”, które to powiązane zostały ze spowodowaniem zaniżenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Aby zastosować ten przepis wystarczy spełnienie choćby jednej z tych przesłanek. Jak już wcześniej zostało stwierdzone, w sprawie tej doszło do nieprzekazania danych przez płatnika składek. Zaistniał również skutek w postaci zaniżenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Nie ma zatem przeszkód do zastosowania normy z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Stwierdzić należy, iż płatnik składek, jako przedsiębiorca, powinien mieć świadomość obowiązków nałożonych na niego przez przepisy prawa, w tym również przepisy z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych. Ewentualne błędy pracowników obciążają osobę pracodawcy-płatnika składek, zgodnie z wynikającą z prawa pracy zasadą ryzyka osobowego pracodawcy. Zauważyć należy, iż płatnik składek zatrudnił jako księgowego W. G.. Osoba ta, jako zawodowo zajmującą się księgowością, powinna dochować należytej staranności w rozliczaniu należności z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wskazana przez W. G. nieświadomość istnienia obowiązku złożenia informacji (...) za lata 2009 i 2010 obciąża tego pracownika, a w konsekwencji również pracodawcę-płatnika składek. Dlatego też uzasadnionym jest zastosowanie normy wyrażonej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. W tym miejscu przywołać należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 października 2013 r. I UK 103/13, zgodnie z którym przesłanką odpowiedzialności płatnika składek na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej (zastosowania sankcji przewidzianej w tym przepisie), jest wina płatnika składek w nieprzekazaniu w ogóle lub w przekazaniu na druku (...) wymaganych przepisami informacji nieodpowiadających rzeczywistości (...) Funkcją omawianej sankcji jest wymuszenie rzetelnego wykonywania przez płatników składek obowiązku przekazywania organowi rentowemu informacji niezbędnych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe. Nie chodzi więc o "karanie" płatników, którzy starają się właściwie wypełniać swoje obowiązki a zdarzy im się usprawiedliwiony błąd (pomyłka), lecz o sankcjonowanie płatników nierzetelnych. Systemowo jest to sytuacja podobna do odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.(...) przesłanką odpowiedzialności płatnika na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, jest wina płatnika w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu przekazania organowi rentowemu wymaganych informacji, polegająca na niedochowaniu należytej staranności. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż w zaistniałym stanie faktycznym

zatrudnianemu przez płatnika składek pracownikowi zajmującemu się sprawami księgowymi przypisać należy brak należytej staranności polegającej na niezłożeniu informacji (...) za lata 2009 i 2010. Sąd Najwyższy w przytoczonym orzeczeniu wskazał ponadto, iż przy ocenie dochowania przez płatnika należytej staranności powinno mieć też znaczenie, że płatnik z własnej inicjatywy dokonał korekty informacji przekazanej organowi rentowemu i zapłacił wszystkie należności (z czysto praktycznego punktu widzenia takich płatników powinno traktować się "przychylnie"). Inaczej należy oceniać przypadek, w którym korekta druku (...) następuje z inicjatywy płatnika (z jego własnej, nieprzymuszonej woli), gdy płatnik samodzielnie wykrył błąd w sporządzonej przez siebie i przekazanej organowi rentowemu, a inaczej, gdy korekta jest następstwem wykrycia nieprawidłowości w toku kontroli przeprowadzonej przez ZUS (art. 35 ustawy wypadkowej). Ostatecznie płatnik składek przekazał druki (...) za lata 2009 i 2010, jednakże doszło do tego w dniu 12 kwietnia 2016r., a zatem w trakcie przeprowadzanej przez organ rentowy w dniach 8,12,13 oraz 15 kwietnia 2016r. kontroli płatnika składek. Okoliczność ta również obciąża płatnika składek i uzasadnia przypisanie mu braku należytej staranności.

Odnosnie decyzji z 6 czerwca 2016r. stwierdzić należy, iż, co prawda złożono informację (...) za rok 2014, jednakże nie przekazano w nim danych w postaci informacji o ilości osób poszkodowanych w wyniku wypadku przy pracy. Mimo nieprzypisania również i w tym przypadku celowego działania płatnika składek, analogicznie jak w przypadku dwóch poprzednich zaskarżonych decyzji, prawidłowym było zastosowanie art.34 ust. 1 ustawy wypadkowej. W aktach kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy u płatnika składek znajduje się bowiem karta wypadku, któremu w dniu 26 stycznia 2014r. uległ G. O.. Karta ta (w kopii na k.27-28 akt kontroli) sporządzona została w dniu 11 marca 2014r., a zatem dokument stanowiący podstawę udzielenia informacji istniał w dacie złożenia informacji (...) za 2014r. Mając na uwadze powyższe względy Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołania G. O. oddalił.